

26.05.2015

Sotep/4

§ 179

Sosiaali- ja terveystaloustalouden talousarvioehdotus vuodelle 2016 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2017-2018

HEL 2015-000731 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Järjestöneuvottelukunnan puheenjohtaja Liisa Paavola oli kokouksessa kuultavana tämän asian käsittelyn yhteydessä.

Talous- ja strategiapäällikkö Jussi Lind oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Pöydällepanoehdotus:

Maija Anttila: Pyydän asian pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Jussi Lind, talous- ja strategiapäällikkö, puhelin: 310 42246
jussi.lind(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystaloustalouden vuoden 2016 talousarvioksi ja vuosien 2017-2018 taloussuunnitelmaksi.

Esittelijän perustelut

Talous- ja strategiapäällikkö Jussi Lind on kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveystaloustalouden talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen 16.3.2015 päättämät kannanotot:

"Kaupunginhallitus on lausunnossaan tarkastuslautakunnan erillisraportista todennut, että hallintokuntien tulee asettaa sitovat toiminnalliset tavoitteensa niin, että ne talousarvion laatimisohjelmien

mukaisesti ohjaavat toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Hallintokuntien tulee talousarvioesityksen sitovaa toiminnallista tavoitetta asetettaessa esittää, miten kaupungin strategiaohjelman linjaukset ja toimenpiteet on otettu huomioon (Khs 12.1.2015, § 42).

Hallintokuntien tulee strategiaohjelman linjauksen mukaisesti lisätä hallintokuntien yhteisten tavoitteiden määrää talousarvioehdotuksissaan.

Hallintokuntien tulee valmistella 2016 talousarvioehdotuksensa siten, että Khn syksyllä 2013 päättämän mukaisesti eläköitymisen johdosta tai muuten vapautuvat tehtävät virastojen talous- ja hallintohenkilöstön piirissä pyritään täyttämään ensi sijassa virasto- tai kaupunkitasoisin sisäisin järjestelyin. Tavoitteena on se, että kaupungin kokonaishenkilöstömäärä näissä toiminnoissa ei kasva.

Tilakeskuksen kaupungin sisäistä vuokratasoa madalletaan 5 meur siten, että se jakautuu tasaisesti sosiaali- ja terveystalouden (1,8 meur), opetusviraston (2,5 meur) ja varhaiskasvatusviraston (0,7 meur) välillä. Tämä vuokratason lasku pyritään kompensoimaan tilakeskuksen toimintaa ja omaa tilojen käyttöä tehostamalla.

Tehdään lisäyksiä budjettiraamiin seuraavasti: opev 7,7 meur ja kulke 0,3 meur, sote 1,2 meur ja vaka 0,8 meur.

Syksyn budjettineuvotteluissa allokoidaan vain allokoimattomaksi varaukseksi jätetty summa (nykyennusteilla 5 meur) korjattuna indeksi- ja väestönkasvuennusteiden mahdollisilla muutoksilla ilman muita uusia päätöksiä.

Palveluiden laadun ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi ryhdytään sosiaali- ja terveystaloudessa pikaisesti hyväksytyyn palveluverkkosuunnitelman mukaiseen pienten sote-palvelupisteiden yhdistämiseen ja rationalisointiin. Toteutetaan palveluverkkosuunnitelman ensimmäinen vaihe (kantakaupungin ja Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskukset) mahdollisimman kunnianhimoisella aikataululla. Sijoitetaan keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus Helsingin Energian pääkonttorin tiloihin ja etsitään yhtiölle uusi toimipiste.

Laajennetaan palvelusetelin käyttöä ilman, että kaupungin kustannukset kasvavat.

Työllisyyden hoitoa on vahvistettava kaupungin strategisena tavoitteena. Kaupunginhallituksen alaisuuteen perustetaan työllisyystoimikunta, jossa kaupungin johdon ja poliittisten puolueiden

lisäksi ovat edustettuina ainakin työmarkkinajärjestöt, yrittäjät ja kolmas sektori.

Eriarvoisuuden torjumiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi kaupunginhallitukselle tuodaan vuoden 2015 aikana selvitys perheettömien yksinasuvien yli 100 000 helsinkiläisen sosiaalisesta asemasta ja keinoista sen kohentamiseksi. Yksinasuvien tarpeet on huomioitava asuntopolitiikassa."

Esitys vuoden 2016 talousarvioksi

Esitys sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2016 talousarvioksi ja vuosien 2017-2018 taloussuunnitelmaksi on esityslistan tämän asian liitteenä numero 1.

Menot milj. e	TP 2014	TA 2015	Raami 2016	Muutos	Muutos %
Sote yhteensä	2 178,4	2 188,2	2 237,5	49,3	2,3 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut	1 437,5	1 461,8	1 483,6	21,9	1,5 %
Toimeentulotuki	175,8	172,1	179,5	7,4	4,3 %
Työllisyyden hoitaminen	37,8	32,5	47,5	15,0	46,1 %
HUS-kuntayhtymä	527,2	521,8	526,9	5,1	1,0 %

Vuoden 2014 tilinpäätösluvuissa on otettu huomioon työmarkkinatuen (32,4 milj. e) siirto työllisyyden hoitamisen talousarviokohdalle vuoden 2015 alusta.

Sosiaali- ja terveystalouden kokonaisraami kasvaa nimellisesti 2,3 % vuoden 2015 talousarviosta.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdan talousarvio kasvaa 21,9 milj. euroa (1,5 %) vuoden 2014 talousarvioon nähden. Raamin sisältä tulee rahoittaa palkkatukien sekä yleisen kustannustason nousun lisäksi muut tiedossa olevat kustannustasoa nostavat tekijät. Apottihankkeen kustannukset eivät sisälly sosiaali- ja terveystalouden talousraamiin.

Toimeentulotuen raami nousee 7,4 milj. euroa (4,3 %) kuluvan vuoden tasosta.

Työllisyyden hoidon raami kasvaa 15 milj. euroa (46 %) vuoden 2015 talousarviotasosta.

HUS:n raami kasvaa 5,1 milj. euroa (1,0 %) kuluvan vuoden tasosta.

Sosiaali- ja terveystalouden talousarvioesitys on tehty kaupunginhallituksen antamaan talousarvioraamiin.

Talousarvion laatimissuhteissa todetaan, että vuoden 2016 raamin lähtökohtana on valtuustokauden 2013-2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapaino ja tuottavuuden kasvua koskeva tavoite, joka sisältää käyttömenojen reaalkasvun pitämisen asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella. Strategiaohjelman tavoitteen mukainen emokaupungin käyttömenojen kokonaistaso on vuonna 2016 tuoreimmilla kustannustason nousun ja väestönkasvun ennusteilla 2,09 % vuoden 2015 vastaavia menoja suurempi.

Sosiaali- ja terveystaloudet

Sosiaali- ja terveystalouksien tuottavuustavoitetta toteutetaan muun muassa jatkamalla palvelurakenteen keventämistä ja tarkastelemalla vaihtoehtoisia tapoja tuottaa palveluja mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Palvelusetelin osuutta palvelujen tuottamistapana nostetaan ja uusia palvelusetelivaihtoehtoja otetaan käyttöön ilman että kaupungin kustannukset kasvavat. Samoin omaishoidon tuen käyttöä yhtenä palvelujen tuottamistapana tuetaan.

Lastensuojelussa palvelurakennetta kevennetään lisäämällä kotiin vietäviä palveluja ja lasten sijaishuollossa sekä perhehoidon että läheisverkostojen suhteellista osuutta nostetaan. Samalla huolehditaan omien lastenkotien täysimääräisestä käytöstä ja vähennetään laitoshoidon ostopalveluja.

Vammaispalveluissa lisätään palvelusetelin osuutta henkilökohtaisen avun tuottamisessa.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa keskeistä on avohoidon ensisijaisuus. Laitospaikkoja vähennetään, asumispalveluprosessia tehostetaan ja ostopalveluja vähennetään.

Myös ikääntyneiden palveluissa palvelurakenteen muutosta jatketaan, ja kevyempien palvelujen osuus nousee edelleen. Toiminnan painopistettä siirretään kotona asumisen tukemiseen, ja ympärivuorokautisessa hoidossa asuvien osuus ikääntyneistä laskee. Sairaaloiminnan painopistettä siirretään geriatrisen akuuttihoitoon ja kuntoutuksen suuntaan. Sekä sairaala- että arviointi- ja

kuntoutustoiminnassa hoitajaksot lyhenevät ja aiempaan asumiseen palaavien osuus nousee.

Välittömän asiakasajan osuutta työajasta pyritään nostamaan kaikissa palveluissa aina kun se on tarkoituksenmukaista.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen raami nousee 4,3 % kuluvan vuoden talousarvion tasosta. Talousarviossa pysyminen edellyttää toimeentulotukimenojen kääntymistä selvään laskuun.

Työllisyyden hoitaminen

Työmarkkinatuen kuntaosuus on sisältynyt työllisyyden hoidon talousarviokohdalle vuodesta 2015 lähtien. Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää kasvattaa voimakkaasti maksuperusteiden muutos 1.1.2015 alkaen. Kaupunki maksaa 300 – 999 päivää työmarkkinatukea saavien tuesta 50 %, aiemmin rajana oli 500 päivää. Yli 1000 päivää työmarkkinatukea saavien tuesta kaupunki maksaa 70 %.

Sosiaali- ja terveystoiminnalla on rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa työllistymiseen. Tärkeimpiä ovat työllisyyden hoidon kaupunkitasoiset ratkaisut.

HUS-kuntayhtymä

HUS:n talousarviokohta sisältää HUS:n helsinkiläisille tuottamat terveystaloudelliset ns. kuntalaskutettavat palvelut, joista sosiaali- ja terveystoiminta maksaa HUS-hinnaston mukaisesti. Lisäksi sosiaali- ja terveystoiminta osallistuu HUS:n talousarvion mukaisesti Myrkytystietokeskuksen palvelujen rahoittamiseen sekä kattaa osuutensa kalliin hoidon tasausmaksusta. HUS:n talousarviokohta sisältää myös mahdolliset ylikäyttömaksut sekä muut vastaavan tyyppiset erikseen laskutettavat erät. HUS:n talousarviokohta sisältää myös erikoissairaanhoidon ostot muista sairaanhoitopiireistä. HUS:n talousarviokohta ei sisällä HUS:n tuottamia laboratorio-, kuvantamisy- tukipalveluja, jotka sisältyvät sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen talousarviokohdalle.

HUS:n vuoden 2016 talousarvio on kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaan 526,9 milj. euroa. Kasvu on noin 1 % vuoden verrattuna vuoden 2015 talousarvioon.

Terveydenhuoltolain mukainen terveydenhuollon järjestämissuunnitelma määrittelee periaatteet, joiden mukaan HUS-kuntayhtymän kanssa sovitaan perusterveydenhuollon ja

erikoissairaanhoidon työnjaosta ja yhteistyöstä sekä hoitoketjuista HUS-kuntayhtymän ja Helsingin sosiaali- ja terveystalouden välillä. Kaikissa työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvissä neuvotteluissa arvioidaan suunniteltujen muutosten vaikutukset talousarviokohtiin 31001 sosiaali- ja terveystaloudet ja 31006 Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri. Tavoitteena on kuluja vähentävä nettovaikutus. Työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvät muutokset on hyväksyttävä HUS-kuntayhtymän ja Helsingin sosiaali- ja terveystalouden yhteisissä terveystaloussuunnittelukokouksissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystalouden seuraa strategian toteutumista talousarvioon asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden kautta. Sitovissa tavoitteissa on yhteinen tavoite varhaiskasvatusviraston kanssa, mikä on kaupunginhallituksen kannanottojen mukaista. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden päämääränä on ohjata toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Sosiaali- ja terveystalouden sitovat tavoitteet ovat seuraavat:

Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille tehdään vähintään 2000 terveystarkastusta vuodessa.

Perhehoidon ja läheisverkostosijoitusvuorokausien suhteellinen osuus lasten sijaishuollossa kasvaa vuoteen 2015 verrattuna.

Vakiinnutetaan kokeilun perusteella 3-vuotiaiden terveystarkastukset ja hyvinvointitapaamiset eli ”neuvola päiväkodissa” -toimintamalli (yhteinen tavoite varhaiskasvatusviraston kanssa).

Asiakas pääsee halutessaan neljässä viikossa hoitoon terveysasemalle.

Päivystysosastojen kotiutusprosentti kasvaa vuoteen 2015 verrattuna ilman, että mediaanihoitoajat pitenevät yli puolella vuorokaudella.

Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2015 verrattuna.

Laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee vuoteen 2015 verrattuna.

Sähköisen asioinnin käyttäjämäärä kasvaa vähintään 10 % vuoden 2015 tasosta.

Ehkäisevän toimeentulotuen määrärahasta kohdennetaan vähintään 43 % lapsiperheille.

Kuntouttavaa työtoimintaa saa vähintään 1800 henkilöä vuodessa.

Määrälliset tavoitteet

Kuluvan vuoden talousarviossa käynnit ja muu hoitoasiointi on eriytetty toisistaan määrällisissä tavoitteissa. Aiemmin suoritteet sisälsivät molemmat suoritemuodot.

Investoinnit

Kaupunginhallituksen 16.3.2015 hyväksymien talousarvion laadintaohjeiden mukaan kaupungin investoinneille on asetettu strategiaohjelman mukainen 435 milj. euron suuruinen katto, mikä indeksitarkistus huomioon ottaen merkitsee 451 milj. euron suuruista investointiraamia vuodelle 2016. Jokaisen investointihankkeen osalta viraston tulee esittää:

- onko hanke toteutettavissa sitovan investointi- ja toimintamenoraamin puitteissa
- toteuttaako hanke kaupungin strategiaohjelmassa asetettua tavoitetta siitä, ettei kokonaistoimitilojen kokonaispinta-alan määrä kasva strategiakaudella.

Ensisijaisesti tulee tiivistää nykyistä tilankäyttöä, sopeuttaa uusia tilatarpeita sijoittamalla toimintoja olemassa oleviin tiloihin ja luopumalla turhista tiloista.

Sosiaali- ja terveysvirasto on laatinut priorisoidun 10-vuotissuunnitelman tulevista investoinneista. Suunnitelma sisältää myös poistuvat tilat. Sosiaali- ja terveysviraston tilankäyttöohjelma vuosiksi 2016-2025 on tämän asian liitteenä 2.

Irtain käyttöomaisuus

Sosiaali- ja terveysviraston irtaimen omaisuuden raami on 9,663 milj. e, mikä on 0,163 milj. e (1,5 %) kuluvan vuoden irtaimen omaisuuden raamia enemmän.

Irtaimen omaisuuden määrärahat jakautuvat tietotekniikkahankintoihin (5,0 milj. e) ja muun irtaimen omaisuuden hankintaan (4,663 milj. e). Irtaimen omaisuuden perushankinnat ovat tämän asian liitteenä 3.

Virastopäällikön kannanotot

Virastopäällikkö toteaa, että talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen päättämän raamin mukaiseksi. Sosiaali- ja terveystoimen talousarviokohdan osalta vuoden 2016 talousarvioesitys

26.05.2015

Sotep/4

vastaa tasoltaan kuluvan vuoden talousarviota, kun otetaan huomioon kustannustasossa tapahtuva muutos.

Tämä merkitsee sitä, että vuoden 2016 talousarvion pohjan pitävyyden kannalta keskeistä on budjetissa pysyminen kuluvana vuonna.

Osastokohtaiset tarkemmat toimenpiteet valmistellaan käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä lokakuusta alkaen.

Sosiaali- ja terveystoimikunnan asiasta mahdollisesti antama lausunto toimitetaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Jussi Lind, talous- ja strategiapäällikkö, puhelin: 310 42246
jussi.lind(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioesitys 2016, 20.5.2015
- 2 Tilankäyttöohjelma_taulukko_sote_2016-2025_20150518.pdf
- 3 Sote irtaimen omaisuuden perushankinnat 2016_2025 taulukko_ltk.pdf
- 4 SOTE 2015 henkilöstöresurssisuunnitelma 8 5 2015
- 5 Lakkautettavat virat (muutetaan toimiksi) 2012-2016.pdf